

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 2084-07 ורון נ' טעם טבע

לפני כב' השופטת ד"ר מיכל אגמון-גונן

התובעים:
1. יוסף ורון
2. מיארה ריימונד קונקוב
3. חדוה בן סימון
ע"י ב"כ עו"ד ד' קירשנבויס

נגד

הנתבעות:
1. חב' HERBAMED (נמחקה)
2. טעם טבע - אלטמן שותפות כללית
ע"י ב"כ עוה"ד יוסף מ' קפלן, נגה זיסמן וטל קפלן
3. בן שמעון פלוריש בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד אביתר קנולר, נטע הדר-כ"ץ ונטע הרשקוביץ'

פסק דין

1
2 עניינה של התובענה הייצוגית שבכותרת בתוספי המזון "פרוטק" ו"חיזוקית", המיוצרים ומשווקים
3 על ידי הנתבעות, ונטען בה, כי הנתבעות הטעו את הציבור בפרסום תוספי המזון האמורים כמוצרים
4 לטיפול ומניעה של מחלות החורף ולחיזוק מערכת החיסון. ביום 16.3.11 הורתי על אישור התובענה
5 שבכותרת כייצוגית, תוך שקבעתי כי התובעים הוכיחו כי פרסומי הנתבעות עולים כדי הטעייה
6 כמשמעותה בחוק הגנת הצרכן, תשמ"א – 1981, זאת משיעילות המרכיבים של תוספי המזון
7 "פרוטק" ו"חיזוקית" כלל לא הוכחה מדעית נכון למועד הפרסום והקנייה נשוא בקשת האישור.

8
9 עניינה של החלטה זו בחישוב הנזק שנגרם לחברי הקבוצה המיוצגת, בשאלת אופן פיצוי חברי
10 הקבוצה ובגובה הגמול לתובעים הייצוגיים ושכר הטרחה לבא כוחם.

11
12 החלטה זו ניתנת לאחר שבמסגרת החלטתי הקודמת מיום 16.6.13 קבעתי, כי לאור דו"ח הבודק
13 וטיעוני הצדדים לא ניתן לקבוע את גובה הנזק והורתי על המצאת נתונים נוספים. נתונים נוספים
14 כאמור הומצאו והבדק הגיש דו"ח משלים.

1. רקע הדברים

15
16 העובדות הרלבנטיות לענייננו פורטו בהרחבה במסגרת החלטתי מיום 16.6.13 ולפיכך אפרט אותן
17 להלן אך בתמצית.

18
19 ביום 9.7.07 הגישו התובעים את התובענה שבכותרת ועמה בקשה לאישור התובענה כייצוגית. עניינן
20 של התובענה ובקשת האישור בתוספי המזון ממשפחת "פרוטק", המיוצרים ומשווקים על ידי
21 הנתבעת 2, טעם טבע - אלטמן שותפות כללית, וכן בתוספי המזון ממשפחת "חיזוקית", המיוצרים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 2084-07 ורון נ' טעם טבע

1 ומשווקים על ידי הנתבעת 3, **בן שמעון פלוריש בע"מ**, ונטען בהן, כי הנתבעות הטעו את הציבור
2 בפרסום תוספי המזון האמורים כמוצרים לטיפול ומניעה של מחלות החורף ולחיזוק מערכת
3 החיסון. התובעים טענו, כי אין לייחס סגולות ריפוי לתוספי מזון במובחן מתרופות וכי ממילא
4 סגולות אלו של תוספי המזון לא נבדקו ולא הוכחו מדעית. בקשת האישור הוגשה בהתאם לפריט 1
5 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "**חוק תובענות ייצוגיות**"), המאפשר
6 הגשת תובענה ייצוגית נגד "**עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין
7 אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו**". עילות התביעה של התובענה נשוא בקשת האישור היו הטעיה
8 לפי חוק הגנת הצרכן, תשמ"א - 1981 (להלן: "**חוק הגנת הצרכן**") והפרת החובה החוקה בתקנה 2
9 לתקנות בריאות הציבור (מזון) (איסור ייחוס סגולות ריפוי למצרך מזון), התשל"ח-1978 (להלן:
10 "**תקנות בריאות הציבור**").

11
12 בתגובותיהן לבקשת האישור טענו הנתבעות, כי אין בפרסומים כל הטעייה, שכן לשיטתן יעילות
13 ובטיחות המוצרים, כמוצג בפרסומים, הוכחו מדעית. נטען גם, כי התובעים לא הוכיחו קיומו של
14 נזק וגם לא קשר סיבתי בין הפרסום לנזק הנטען על ידם. עוד נטען, כי התובענה אינה מתאימה
15 להתברר במסגרת הליך ייצוגי נוכח הקושי בהגדרת הקבוצה ובבירור הנזק האישי והקולקטיבי.

16
17 ביום 16.3.11 ניתנה החלטתי בבקשה לאישור התובענה כיייצוגית, במסגרתה קבעתי כי התובעים
18 הוכיחו כי פרסומי הנתבעות עולים כדי הטעייה כמשמעותה בחוק הגנת הצרכן, זאת משיעילות
19 המרכיבים של תוספי המזון "פרוטק" ו"חיזוקית" לא הוכחה מדעית נכון למועד הפרסום והקנייה
20 נשוא בקשת האישור, היינו חורף 2006. קבעתי, כי הקבוצה שבשמה תוגש התובענה תכלול את מי
21 שרכשו מוצרי "פרוטק" או "חיזוקית" החל מתחילת חודש ינואר 2006 ועד לסוף חודש מרץ 2006,
22 זאת לנוכח העובדה שהתוספים מוצגים כיעילים במניעת מחלות חורף, כך שהפרסום משפיע עד
23 לתום תקופת החורף בשנת 2006.

24
25 ביום 17.11.11 התקיים דיון במעמד הצדדים, שבמהלכו המלצתי לצדדים, כי התיק יסתיים כך
26 שבדוק יבדוק את ההפרש שבין כמות מוצרי "פרוטק" ו"חיזוקית" שנמכרו בחודשים ינואר עד מרץ
27 2006 לבין כמות המוצרים שנמכרו בחודשים יוני עד אוגוסט 2005, כי ההפרש האמור יוכפל במחיר
28 הרכישה הממוצע של המוצר, כפי שיקבע על ידי הבדוק, וכי הסכום שיתקבל יהא הנזק שנגרם.

29
30 **ההנחה שעמדה בבסיס הדיון הייתה, כי מדובר במכירה לצרכן, כך שמדובר ברכישות של הצרכן**
31 **הסופי בחודשי הקיץ לעומת רכישות של הצרכן הסופי בחודשי החורף. כפי שיובהר להלן, במהלך**
32 **עבודת הבדוק התברר, כי להנחה זו אין בסיס במציאות.**

33
34 לאחר שהתקבלה הסכמת הצדדים להצעת, מונה רו"ח יוסף שמעוני כבודק וביום 6.2.13 הוגש דו"ח
35 הבדוק. הבדוק ציין בדו"ח, כי בחן דוחות כמותיים המפרטים את כמויות מוצרי "פרוטק"

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 2084-07 ורון נ' טעם טבע

1 ו"חיזוקית" שנמכרו בתקופה שמיום 1.1.06 ועד ליום 31.3.06 ובתקופה שמיום 1.6.05 ועד ליום
2 31.8.05, וכי קיבל לידיו דו"ח המפרט את המחיר הממוצע לצרכן של כל אחד ואחד מאותם מוצרים
3 בתקופות האמורות. הבודק מצא, כי לגבי מוצרי "חיזוקית", המיוצרים ומשווקים על ידי הנתבעת
4 3, סכום המכירות הכספי והכמותי היה נמוך בתקופת שלושת חודשי החורף בשנת 2006 לעומת
5 חודשי הקיץ שקדם להם, בסך של 64,090 ₪. הבודק ציין, לעניין זה, כי הובהר לו על ידי הנתבעות,
6 כי המכירות לחורף מתבצעות בעיקר בחודשים אוגוסט וספטמבר. כאמור, הייתה זו הפעם הראשונה
7 שבה עלתה טענה זו. למרות זאת, הבודק לא פנה בבקשת הבהרה לבית המשפט ואף לא ביקש,
8 וממילא לא קיבל, את הנתונים לחודשים אלו. הבודק מצא, כי לגבי מוצרי "פרוטק" המיוצרים
9 ומשווקים על ידי הנתבעת 2, סכום המכירות הכספי והכמותי היה גבוה בתקופת שלושת חודשי
10 החורף בשנת 2006 לעומת חודשי הקיץ שקדם להם, בסך של 156,872 ₪. הבודק קבע, כי לא ניתן
11 לפצות את הצרכן הסופי, מאחר שהחברות הנתבעות לא מכרו ישירות לצרכנים אלא למפיץ עיקרי,
12 או למספר קטן של בתי מרקחת ובתי טבע.

13
14 בהחלטתי מיום 6.3.13 הורתי לצדדים להגיש סיכומים בשאלת הנזק, הגמול ושכר הטרחה.

15
16 **התובעים**, בסיכומיהם, חלקו על הנתונים והסיכומים שפורטו בדו"ח הבודק וכן על האופן שבו חישב
17 הבודק את שיעור הנזק. וכך, ביחס למוצרי "פרוטק" הם טענו, כי שיעור הנזק שנגרם הוא בסך של
18 192,333 ₪, שהינו, לשיטתם, התוצאה המתקבלת מתוך הכפלת מחיר הרכישה הממוצע של
19 המוצרים (שאותו הם הסיקו מבדיקת המחירים הממוצעים המופיעים בטבלה המצויה בעמ' 6
20 לדו"ח הבודק, כך לטענתם), בהפרש המתקבל בין כמות המכירות בחורף לבין כמות המכירות בקיץ.
21 באשר למוצרי "חיזוקית" טענו התובעים, כי מאחר שהבודק קבע כי המכירות לחורף מתבצעות
22 בעיקר בחודשים אוגוסט וספטמבר, היה עליו להוסיף את מכירות חודשים אלה למכירות חודשי
23 החורף. לשיטתם, הנזק שנגרם, לאור האמור, הינו בסך של 585,602 ₪, המתקבל מהכפלת מחיר
24 הרכישה הממוצע של המוצרים (שאותו הם הסיקו מבדיקת המחירים הממוצעים המופיעים
25 בטבלאות שבעמ' 5 לדו"ח הבודק, כך לטענתם), בהפרש המתקבל בין כמות המכירות בחורף
26 (שאליה, כאמור, הם הוסיפו את היחידות שנמכרו בחודש אוגוסט), לבין כמות המכירות בקיץ.

27
28 **הנתבעת 2** טענה בסיכומיה, כי התובעים מציגים נתונים מספריים שגויים, הן לעניין מספר היחידות
29 שנמכרו והן לעניין המחיר הממוצע של אותן יחידות שנמכרו, שעליהם הם מבססים בסיכומיהם
30 טענה לפיה בהתייחס למוצרי הנתבעת 2 יש להעמיד את שיעור הנזק על סך של 192,333 ₪. על פי
31 הטענה, יש לדבוק בחישובים שערך הבודק מהם עולה, כי שיעור הנזק עומד על סך של 156,872 ₪.
32 הנתבעת 2 ציינה, כי היא מסכימה לסכום הפיצוי כפי שקבע הבודק, אף שהנוסחה שנקבעה לפיצוי
33 אינה מבוססת על רווחיה בתקופה הרלבנטית, אלא על נתוני המכירות הכוללים, המכילים הן את
34 רווחיה והן את עלויות ייצור המוצר עצמו.

35

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 2084-07 ורון נ' טעם טבע

1 הנתבעת 3 טענה בסיכומיה, כי החישוב שערכו התובעים עומד בסתירה להחלטת בית המשפט מיום
2 16.3.11, להסכמות הצדדים ולאמור בחוות דעת הבודק. על פי הטענה, משמעות חישוב התובעים,
3 שלפיו למכירות שלושת חודשי החורף יתווספו מכירות חודש אוגוסט, מהווה חריגה משמעותית
4 מתקופת ההסתמכות בת שלושת החודשים שנקבעה בהחלטה מיום 16.3.11. נטען גם, כי חישוב
5 כאמור חוטא למטרת נוסחת הנזק שקבע בית המשפט והיא לעמוד על כמות מוצרי הנתבעות
6 שנרכשו בחורף בהתבסס על הפרסום, וזאת להבדיל ממוצרי הנתבעות הנרכשים על ידי הצרכנים
7 לאורך כל ימות השנה. נטען, בהקשר זה, כי כלל לא ברור ואין לדעת מתי הסחורה הסיטונאית
8 שנרכשה בחודשים אוגוסט וספטמבר 2005 נקנתה על ידי הצרכנים בפועל, אם בכלל, ומה הייתה
9 חלוקת מכירתה לאורך כל החודשים ספטמבר עד מאי, או לאחריהם. נטען גם, כי חישוב התובעים
10 הינו מחוסר כל היגיון וכי לכל הפחות היה על התובעים להוסיף את מכירות חודש אוגוסט (כממוצע
11 מכירות חודשים יוני-יולי) אל מכירות חודשי הקיץ וכן לחלק את מכירות חודש אוגוסט על פני כל
12 חודשי החורף, הם חודשים ספטמבר עד מאי ואז להכפילן בשלוש על מנת לקבל את סך מכירות
13 החורף בשלושת חודשי ההסתמכות. נטען, כי היה על התובעים לערוך חישוב דומה גם ביחס לנתבעת
14 2, דבר שלא נעשה. עוד נטען, כי בבסיס חישוב התובעים עומדת דרישת בא כוחם לקבלת שכר טרחה
15 מוגזם, כנגזרת מאחוז הפיצוי שייפסק, הא ותו לא.

16
17 בהחלטתי מיום 16.6.13 קבעתי, כי לאור חוות דעת הבודק וטיעוני הצדדים לא ניתן בשלב זה לקבוע
18 מה גובה הנזק. זאת, משום שמדו"ח הבודק הסתבר, כי לגבי הנתבעת 3 מדובר במכירה לסיטונאים
19 ולכן החודשים שנקבעו בהחלטה (יוני-אוגוסט לעומת ינואר-מרץ) אינם משקפים את רכישות
20 הצרכנים לחודשי הקיץ והחורף, בהתאמה. קבעתי, כי ניתן, אמנם, לשלב זה, החלטה לגבי
21 הנתבעת 2, אולם מצאתי כי אין לפצל את הדיון, בעיקר לאור העובדה שיש להקדיש את מלוא סכום
22 ההשבה למטרה ראויה ובנוסף לאור הקושי לעמוד על התועלת בהגשת התובענה הייצוגית, ממנה
23 נגזר סכום הגמול ושכר הטרחה, לפני מתן החלטה סופית בשאלת הנזק כולו. לאור זאת, הורתי על
24 הגשת תצהיר של הנתבעת 3, שבו תבהיר מתי, לפי מיטב הבנתה, נמכרים המוצרים לסיטונאים
25 שעוברים לצרכנים לחודשי החורף ומתי לחודשי הקיץ. הורתי, כי לאחר הגשת תצהיר כאמור יוגש
26 דו"ח משלים של הבודק, אשר יבדוק מהו הפרש המכירות בחודשים הרלבנטיים. הבהרתי, כי הבודק
27 אינו נדרש להוסיף לחוות דעתו בעניין הנתבעת 2. קבעתי, כי לאחר הגשת הדו"ח המשלים, ישלימו
28 הצדדים סיכומים ויתייחסו הן לדו"ח המשלים, הן לשאלה
29 לאן יועברו הכספים.

30
31 בעקבות החלטתי, הגישה הנתבעת 3 את תצהירו של מר יונתן (מילו) בן שמעון, סמנכ"ל פיתוח
32 בנתבעת 3, אשר הצהיר, כי בחודש ספטמבר מידי שנה עורכת המשיבה "מבצע חורף", שבמסגרתו
33 היא מבצעת מכירה בתנאים מיטיבים לסיטונאים, אשר רוכשים סחורה לכל השנה מראש וכי ככל
34 שנדרשת לסיטונאים השלמת סחורה, הרי שזו נעשית בעיקרה בחודש מרץ, בתנאים מיטיבים פחות.
35 כמו כן, הוגש תצהירו של מר ארמנד שורצנברג, סמנכ"ל הסחר של הנתבעת 3, אשר הצהיר, כי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 2084-07 ורון נ' טעם טבע

מבירור שערך מול חברת כמיפל בע"מ, שהיא החברה הסיטונאית המבצעת 90% ממכירות מוצרי חיזוקית בישראל, לגבי מכירותיה לבתי מרקחות ולרשתות הפארם, עולים הנתונים כדלקמן: בחודשים ינואר – מרץ 2006 נמכרו מוצרי חיזוקית בסך של 310,400 ₪; בחודשים יוני – אוגוסט 2005 נמכרו מוצרי חיזוקית בסך של 109,471 ₪. מר שורצנברג הצהיר עוד, כי בתקופה שבין החודשים אפריל – יולי 2006 הוחזרו לכמיפל בע"מ עודפי מלאי שלא נמכרו לצרכנים בתקופת החורף בסך של 100,812 ₪.

לאור נתונים אלו, קבע הבודק בדו"ח משלים מיום 20.8.13, כי המכירות נטו בחודשים ינואר – מרץ 2006 של מוצרי "חיזוקית" הסתכמו בסך של 209,588 ₪ וכי הנזק לצרכנים מסתכם בסך של 100,117 ₪.

ביום 22.8.13 הגישו התובעים תגובה לתצהירים שהוגשו מטעם הנתבעת 3, שבמסגרתה הם טוענים, כי האמור בתצהירו של סמנכ"ל הפיתוח של הנתבעת 3, לפיו: **"בחודש ספטמבר מידי שנה עורכת המשיבה "מבצע חורף", שבמסגרתו היא מבצעת מכירה בתנאים מיטיבים לסיטונאים, אשר רוכשים סחורה לכל השנה מראש" סותר את האמור בדו"ח הבודק, שם נאמר כי לפי הסברים שאותם קיבל מהנתבעת 3 "מכירות החורף מתבצעות בעיקר בחודשים אוגוסט וספטמבר".** התובעים טוענים, כי לא בכדי בחרה הנתבעת 3 להתייחס לחודש ספטמבר, דווקא, ככזה שבו נערך "מבצע חורף", אז, כביכול, הסיטונאים רוכשים סחורה לכל השנה מראש, וזאת משום שהנתבעת 3 כלל לא מסרה לבדוק את נתוני חודש ספטמבר 2005 ועל כן יכולה היא לטעון לגבי חודש זה כל שתחפוץ ואף להעמיס על חודש זה את המכירות לסיטונאים לכל השנה מראש. נטען גם, כי האמור בתצהיר סמנכ"ל הסחר של הנתבעת 3 כולו מפי השמועה וכי היה על הנתבעת לצרף לתצהירו מסמך או תצהיר כלשהו מטעם חברת כמיפל, אצלה נערך "הבירור" על ידי המצהיר, על מנת לתמוך בנתונים נשוא אותו "בירור". לאור זאת, כך נטען, יש לקבל את החישוב שערכו התובעים בסיכומיהם, המבוסס על העובדה שנמסרה לבדוק על ידי הנתבעת 3, שלפיה מכירות לחורף מתבצעות בעיקר בחודשים אוגוסט וספטמבר.

נכון למועד החלטה זו, ובניגוד להחלטתי מיום 16.6.13, לא התקבלה כל תגובה מטעם הנתבעים לאמור בדו"ח המשלים של הבודק ומכאן שעל פניו, הנתבעים אינם חולקים על האמור בו.

אציין, כי חוסר העניין שהפנינו הצדדים בשאלת אופן הפיצוי ממחיש היטב את הקושי ברתמת האינטרס הפרטי של התובע הייצוגי ובא כוחו לטובת המטרות הציבוריות של הרתעה ופיצוי בשלב הפשרה (ראו לעניין זה את מאמרו של אלון קלמנט, "פשרה והסתלקות בתובענה הייצוגית", משפטים מ"א, 5 (תשע"א) (להלן: **קלמנט, פשרה והסתלקות**)).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 07-2084 ורון נ' טעם טבע

2. שיעור הנזק

כפי שצינתי בהחלטותיי הקודמות, הנזק שנגרם לצרכן בענייננו הוא מלוא התמורה ששילם הצרכן אשר האמין, כי תוספי המזון "פרוטק" ו"חיזוקית" מסייעים במניעת או בריפוי מחלות חורף. היינו, יש לקחת בחשבון את סכומי המכירות לצרכן בחודשי החורף ולהשוות אותם לסכומי המכירות בחודשי הקיץ.

כאמור, הבודק מצא, כי שיעור הנזק לצרכנים בגין מוצרי "פרוטק" הינו בסך של 156,872 ₪. התובעים בסיכומיהם, חלקו על הנתונים והסכומים שפורטו בדו"ח הבודק וכן על האופן שבו חישב הבודק את שיעור הנזק. לטענתם, שיעור הנזק שנגרם ביחס למוצרי "פרוטק" הוא בסך של 192,333 ₪, שהינו, לשיטתם, התוצאה המתקבלת מתוך הכפלת מחיר הרכישה הממוצע של המוצרים (שאותו הם הסיקו מביקת המחירים הממוצעים המופיעים בטבלה המצויה בעמ' 6 לדו"ח הבודק, כך לטענתם), בהפרש המתקבל בין כמות המכירות בחורף לבין כמות המכירות בקיץ.

אני סבורה, כי יש לדבוק בחישובים שערך הבודק ביחס לסכומי המכירות הכספיים של מוצרי "פרוטק" כפי שפורטו בדו"ח המקורי שהגיש, שכן חישובים אלו עולים בקנה אחד עם הנתונים הכמותיים שפורטו בדו"ח והבודק הצהיר, כי עמדו לפניו הדוחות הכמותיים הרלבנטיים וכן דו"ח המפרט את המחיר הממוצע לצרכן של המוצרים הרלבנטיים. אוסיף, כי מחיר הרכישה הממוצע אשר שימש את התובעים בחישוביהם איננו המחיר המתקבל מהטבלאות, כנטען.

לאור זאת, אני קובעת כי שיעור הנזק לצרכנים בגין מוצרי "פרוטק" הינו בסך של 156,872 ₪.

כאמור, בדו"ח המשלים קבע הבודק, כי שיעור הנזק לצרכנים בגין מוצרי "חיזוקית" הינו בסך של 100,117 ₪. התובעים טוענים, כי יש לקבל את החישוב שערכו בסיכומיהם, המבוסס על העובדה שנמסרה לבודק על ידי הנתבעת 3, שלפיה מכירות לחורף מתבצעות בעיקר בחודשים אוגוסט וספטמבר.

אני סבורה, כי יש לדבוק בחישוב שערך הבודק ביחס לסכומי המכירות הכספיים של מוצרי "חיזוקית", כפי שפורטו בדו"ח המשלים שהגיש, המבוסס על הנתונים הכמותיים שהתקבלו מחברת כמיפל בע"מ, שהיא, כאמור, החברה הסיטונאית המבצעת 90% ממכירות מוצרי "חיזוקית" בישראל. נתונים אלו, אשר פורטו במסגרת תצהיר מטעם סמנכ"ל הסחר של הנתבעת 3, הינם הנתונים הכספיים המדויקים ביותר שבנמצא, שמהם ניתן להסיק את הנזק שנגרם לצרכן. עם זאת, ומאחר שחברת כמיפל בע"מ אחראית רק ל-90% ממכירות מוצרי "חיזוקית" בישראל, יש להעמיד את שיעור הנזק על סך של 111,241 ₪, באופן שישקף נזק בשיעור 100%.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 2084-07 ורון נ' טעם טבע

מכאן ששיעור הנזק ממוצרי "פרוטק" הינו בסך של 156,872 ₪ ושיעור הנזק ממוצרי "חיזוקית" הינו בסך של 111,241 ₪ ובסך הכל המדובר בנזק בשיעור כולל של 268,113 ₪.

3. אופן הפיצוי

מאחר שבהתאם לדו"ח הבודק פיצוי לצרכנים איננו אפשרי, ביקשו התובעים כי בית המשפט יורה לנתבעות לממן מחקרים רפואיים ועבודות מדעיות לתועלת הציבור בתחום מחלות החורף ומערכת החיסון, לרבות באמצעות מענקי מחקר ומלגות לחוקרים. התובעים ביקשו, כי נושאי המחקרים וזהות החוקרים יקבעו על ידי ועדה מדעית שתמונה על ידי בית המשפט ותורכב משלושה אנשי אקדמיה בתחום הרפואה, אשר תפרסם ברבים הזמנה לקבלת הצעות מחקר מחוקרים ומוסדות ישראליים או לקבלת מענקי מחקר ומלגות לחוקרים ותפקח על ביצוע המחקרים, העבודות המדעיות ומענקי המחקר והמלגות.

הנתבעת 2 סברה, מאידך, כי דרך הולמת לפצות את ציבור לקוחותיה היא באמצעות מבצעים והנחות על מוצריה, כפי שנקבע בפשרות בתובענות ייצוגיות שעוסקות במקרים דומים אחרים, ואילו הנתבעת 3 כלל לא התייחסה לסוגיה זו בסיכומיה.

עוד בהחלטתי מיום 17.11.11 עמדתי על כך שככל שלא ניתן יהיה לפצות את הצרכנים, יועבר סכום הפיצוי לתרומה. ואכן, בנסיבות עניינינו הדעת אינה נוחה מהסדר הכולל מבצעים והנחות על מוצרי הנתבעות, הן משום שהוא כובל את חברי הקבוצה אל הנתבעות, אשר למעשה הטעו את חברי הקבוצה בפרסומיהן, והן משום שבעקבות המבצעים וההנחות הנתבעות ייהנו מהגברת המכירות בתקופה זו וזאת במקום שהיה עליהן לשאת בפיצוי בגין הטעייה ובכך תמצא ההרתעה חסרה. לכך יש להוסיף את העובדה שלרוב לא ניתן לפקח על העסקה באופן יעיל (על הבעייתיות בפשרות קופונים והנחות ראו קלמנט, פשרה והסתלקות, עמ' 25).

לאור חוסר האפשרות להשיב את סכום פיצוי לחברי הקבוצה, בהתחשב בקשיים הכרוכים בפתרון של הוזלת מוצרי הנתבעות, כאמור לעיל, לאור היקף סכום הפיצוי שנפסק, שהינו נמוך יחסית, ומטעמים של טובת הקבוצה וטובת הציבור, וברוח הוראת סעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות, המסמיך את בית המשפט במקרה המתאים להורות על פיצוי לטובת הציבור, הורתי לצדדים במסגרת החלטתי מיום 16.6.13 לפרט הצעה שלפיה יועבר סכום הפיצוי לעמותה העוזרת בחלוקת תרופות לנזקקים, בחלוקת אמצעי חימום לקשישים, או לחילופין לטובת מימון הצעת מחקר בתחום מחלות החורף של מוסד רפואי מוכר. אולם, עניין זה לא זכה לכל התייחסות, לא מצד התובעים בתגובתם לתצהירי הנתבעת 3, ולא מצד הנתבעים.

לאחר שנתתי דעתי לנושא, ושעה שאנו מצויים בפתחו של החורף, יועבר סכום הפיצוי, בסך של 268,113 ₪, לארגון "לתת" העוסק, בין היתר, בסיוע במימון רכישת תרופות עבור מעוטי יכולת וכן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 2084-07 ורון נ' טעם טבע

1 בסיוע לרכישת תרופות לניצולי שואה ובשיפוץ ביתם. ביחד עם התרומה תשלחנה הנתבעות מכתב
2 לארגון "לתת" המבהיר, כי התרומה הינה בגדר הפיצוי שנפסק לחברי הקבוצה בתיק זה, שאליו
3 יצורף פסק דין זה. תנאי לתרומה זו לעמותה הינו כי במועד מתן התרומה יהיה בידי העמותה אישור
4 ניהול תקין מטעם רשם העמותות.

4. שיעור הגמול ושכר הטרחה

5
6 **התובעים** טוענים, כי בענייננו הביאה התובענה הייצוגית תועלת רבה לחברי הקבוצה ולציבור
7 בכללותו, שכן הנתבעות חדלו מלפרסם את המוצרים "פרוטק" ו"חיזוקית" באופן מטעה והן אף
8 צפויות להרים תרומה לציבור באופן שיביא תועלת לחברי הקבוצה ולכלל הציבור. נטען גם, כי
9 ההליך שבנדון היה מורכב ביותר ובמסגרתו הוגשו שתי חוות דעת רפואיות מטעם התובעים ושלוש
10 חוות דעת רפואיות מטעם הנתבעות וכי הטרחה שבא כוחם השקיעו בהליך הייתה רבה וממושכת.
11 עוד נטען, כי מידת החשיבות הציבורית-הצרכנית של התובענה הייצוגית שבנדון הייתה רבה ביותר,
12 שכן המדובר במוצרים מוכרים אשר פורסמו באופן אגרסיבי על ידי הנתבעות באמצעי התקשורת
13 ואשר נרכשו על ידי צרכנים רבים.

14
15
16 **התובעים** סבורים, כי לאור האמור ולאור העקרונות שנקבעו לקביעת שיעור שכר טרחת בא כוח
17 המייצג בע"א 2046/10 **עזבון המנוח משה שמש נ' דן רייכרט ומנשה כהן** (2012) (להלן: **עניין**
18 **רייכרט**), יש לפסוק לבא כוחם שכר טרחה בשיעור של 25% מסכום הנזק, כאשר לשכר הטרחה
19 האמור יש להוסיף סכום נוסף, בסך של 200,000 ₪, אשר ישקף את התועלת שהביאה התובענה
20 לחברי הקבוצה ולציבור בכללותו. באשר לשיעור הגמול, טוענים התובעים, כי מהנימוקים שפורטו
21 לעיל, ולאור הסיכון הרב שנטלו על עצמם התובעים בהתמודדות מול הנתבעות, שהינן חברות
22 מסחריות גדולות בעלות אמצעים רבים, יש לפסוק לכל אחד מהתובעים גמול בסך של 35,000 ₪.

23
24 **הנתבעות** טוענות, כי אין בין **עניין רייכרט** לבין ענייננו דבר, שכן שם דובר בהליך מורכב וייחודי,
25 שהתנהל במשך 16 שנה, ובאי כוח הצדדים נדרשו למומחיות מיוחדת בתחום דיני ניירות ערך. נטען,
26 כי בהתאם להלכה ולעקרונות שנקבעו בעניין **רייכרט**, אין לפסוק גמול ושכר טרחה ולחילופין יש
27 לפסוק סכום שיעמוד על הצד הנמוך ושלא יעלה על סך של 5,000 ₪ לכל תובע וסך של 15,000 ₪
28 לבא כוחם. לעניין זה נטען, כי כל טרחתם של התובעים ובא כוחם בתובענה זו הסתכמה בהגשת
29 תצהירים לקויים וחסרים שבהם כלל לא פירטו הכיצד הגיעו לסכום התביעה הדמיוני הנקוב בכתב
30 התביעה; כי התובעים לא נטלו על עצמם כל סיכון בהגשת התובענה ובניהולה; כי לתובעים כלל לא
31 עמדה עילת תביעה אישית וכי לא נגרם להם נזק; כי ההליך הסתיים בפשרה אשר הוצעה על ידי בית
32 המשפט וזאת מיד לאחר שהתקבלה החלטה בבקשה לאישור; כי קיים פער עצום בין הסכום הנתבע
33 בבקשת האישור לבין סכום הפשרה וכי התועלת שצמחה לחברי הקבוצה בעקבות הגשת התובענה
34 אינה רבה; כי בבקשות לאישור הסדר פשרה, שיעור שכר הטרחה שנפסק עומד על כ-10% מסכום
35 ההטבה. עוד נטען, כי התנהלות בא כוח התובעים הייתה רחוקה מלהיות תקינה וראויה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 2084-07 ורון נ' טעם טבע

1
2 השיקולים השונים לפסיקת גמול ושכר טרחה בהליך ייצוגי שהסתיים בפשרה הוצגו בהרחבה בעניין
3 **רייכרט** וניתן לחלקם לשלושה סוגים עיקריים; הסוג הראשון הם שיקולי תשומה – שיקולים
4 הנוגעים לעלויות ולסיכון שנטל על עצמו התובע המייצג ועורך הדין, כגון טרחה, סיכון, הוצאות
5 ומורכבות ההליך. במסגרת זו מבקש בית המשפט ליצור תמריץ חיובי להגשת תביעות ייצוגיות
6 ראויות. הסוג השני הם שיקולי תפוקה לקבוצה המיוצגת – דהיינו, שיקולים הנוגעים לתועלת
7 שהביאה התובענה הייצוגית לקבוצה המיוצגת, תוך ניסיון להעניק לתובע תמריצים אשר יותירו
8 בידי חברי הקבוצה המיוצגת רווח גבוה ככל האפשר. במסגרת שיקולים אלה יכללו תועלת לחברי
9 הקבוצה המיוצגת ואופן ניהול ההליך. הסוג השלישי הם שיקולים הנוגעים לתועלת הציבורית
10 מהתובענה הייצוגית, ולרצון לכוון את המשאבים באופן שיושקעו בתובענות ייצוגיות שתועלתן
11 הציבורית גדולה ביותר. במסגרת זו יבחנו החשיבות הציבורית של קידום אכיפת הדין והרתעה מפני
12 הפרתו והפער בין הסעד הנתבע לסעד שנפסק (ראו גם ע"א 10085/08 **תנובה מרכז שיתופי לשיווק**
13 **תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' ראבי (2011)**); רע"א 2362/08 **תדיראן מוצרי צריכה בע"מ נ'**
14 **שאול**, פיסקה 7 (2011); ע"א 7615/11 **גלבוש נ' החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ**,
15 פסקאות 3 ו-8 (2012); רע"א 4467/10 **בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ נ' גיא אלוני** (ניתן
16 ביום 17.4.13); **קלמנט, פשרה והסתלקות**, עמ' 84).

17
18 בעניין **רייכרט**, דן כבוד הנשיא א' גרוניס בפסיקת שכר טרחה לעורך דין המייצג תובע בתביעה
19 ייצוגית, וקבע כי בתביעות ייצוגיות לסעד כספי יש לאמץ את שיטת האחוזים כשיטה לקביעת שכר
20 הטרחה. עוד נקבע, כי (שם, פסקה 11):

21 "שיעור האחוזים שייפסק יושפע הן מנסיבותיו הספציפיות של ההליך, הן מהאופן
22 בו הסתיים ההליך והן מגובה הסכום שנפסק. כמו כן יחושב שיעור שכר הטרחה
23 מתוך הסכום שנגבה על ידי הקבוצה בפועל. כמו כן, מן הראוי לפסוק את שכר
24 הטרחה בשיעור מדורג, במובן זה שכלל שסכום הזכייה גדל אחוז שכר הטרחה קטן."
25

26 יישום מכלול שיקולים אלה לענייננו מביא אותי למסקנה, כי יש לפסוק גמול בשיעור של 30,000 ₪
27 לכל אחד מהתובעים ושכר טרחה לבא כוחם בסך של 100,000 ₪.

28
29 **סכומים אלה משקפים, בעיקר, את החשיבות הציבורית בהגשת ההליך, שבמסגרתו התעוררו**
30 **שאלות חשובות ועקרוניות ובין היתר השאלה מהי רמת הביסוס המדעית הנדרשת ליעילותו של**
31 **תוסף מזון על מנת שפרסומו כיעיל לא יחשב להטעיה לפי חוק הגנת הצרכן, וכן את העובדה**
32 **שהליך זה הביא להפסקת הפרסומים המטעים ומטבע הדברים השפיע על אופן התנהלותם של**
33 **יצרנים ומשווקים אחרים.**

34
35 כן התחשבתי, במידת מה, בעובדה שהסעד לא יינתן (ולא יכול להינתן) ישירות לחברי הקבוצה, אלא
36 כתרומה. עוד הבאתי בחשבון, כי הליך זה מתנהל משנת 2007, כי ההסדר בין הצדדים גובש לאחר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 2084-07 ורון נ' טעם טבע

1 שניתנה החלטה בבקשה לאישור התובענה כייצוגית, וכי במסגרת החלטתי מיום 16.3.11 נפסקו
2 הוצאות ושכר טרחה בסך של 50,000 ₪.

3
4 יודגש, כי תשלומים אלו אינם באים על חשבון סכום הפיצוי שהנתבעות יתרמו לעמותה.

5. סוף דבר

6
7 בתוך 14 ימים מהיום, יעבירו הנתבעות 2 ו-3, כל אחת לפי חלקה, את סכום הפיצוי שנקבע במסגרת
8 החלטתי, עבור מוצרי "פרוטק" סך של 156,872 ₪ ועבור מוצרי "חיזוקית" סך של 111,241 ₪
9 לארגון "לתת" ובתנאי שהעמותה תציג אישור ניהול תקין במועד זה.

10
11 ביחד עם התרומה תשלחנה הנתבעות מכתב לארגון "לתת" המבהיר, כי התרומה הינה בגדר הפיצוי
12 שנפסק לחברי הקבוצה בתיק זה, שאליו תצורף החלטה זו.

13
14 בד בבד עם האמור, תוגש הודעה לבית המשפט מטעם הנתבעות 2 ו-3, מלווה בתצהיר, לפיה
15 התרומה הועברה במלואה לעמותה. ובמועד זה ישלמו הנתבעות 2 ו-3 לתובעים גמול בסכום כולל של
16 60,000 ש"ח ₪ ושכר טרחה לבא כוחם בסך 100,000 ₪.

17
18 המזכירות תשלח העתק מההחלטה גם למנהל בתי המשפט, לשם רישומו בפנקס התובענות
19 הייצוגיות.

20
21 ניתן היום, יום שלישי 26 נובמבר 2013, כ"ג כסלו תשע"ד, בהעדר הצדדים.
22
23

ד"ר מיכל אגמון-גונן, שופטת

24 ד"ר מיכל אגמון-גונן, שופטת
25
26
27
28
29
30